

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Participation in the Development of an Anti-Corruption
Curriculum by First-Year Students
at Bansomdejchaopraya Rajabhat University

(Received: October 31, 2024 Revised: December 2, 2024 Accepted: December 23, 2024)

สิริรัตน์ ชูรักษ์¹
Sirirat Choorak

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา 2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประชากรที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาความเป็นพลเมือง จำนวน 565 คน 2) ผู้บริหารฝ่ายวิชาการและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา รวม 15 คน และ 3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหน่วยงานภายนอก 4 แห่ง จำนวน 44 คน การสุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายและการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยเลือกนักศึกษา 300 คน จาก 6 หมู่เรียน และระยะที่ 2 ใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงเลือกผู้บริหารและอาจารย์ 6 คน

¹อาจารย์ว่าที่ร้อยตรีหญิงประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา E-mail: siriratchoorak@gmail.com

รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 7 คน สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ในช่วง 0.60-0.80 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม แล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดประเมิน

ผลการศึกษา พบว่า 1) สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาพบว่า โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.07) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 1.06) รองลงมาคือ การวางแผนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.07) รองลงมาคือ การประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.05) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.07) และนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร แต่ต้องปรับปรุงความโปร่งใสในการตัดสินใจและเพิ่มโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น 2) ปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร อาจารย์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา พบว่า มีปัญหา 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน พบว่า ยังขาดการเผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญของมหาวิทยาลัย เช่น นโยบายและงบประมาณยังไม่ชัดเจน ควรมีวางแผนการใช้ช่องทางประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ด้านการตัดสินใจดำเนินการพบว่า กิจกรรมในหลักสูตรด้านการทฤษฎี นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์อย่างเพียงพอ ส่งผลให้เกิดความตระหนักรู้ถึงผลเสียของการทฤษฎีน้อย มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมส่งเสริมสิทธิประชาชนในการเฝ้าระวังการทฤษฎีที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันมากขึ้น และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการประเมินผล พบว่า ยังขาดการพัฒนาเนื้อหาที่ช่วยสร้างความรู้เกี่ยวกับ

การปกป้องตนเองและการรับรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการขาดกลไกในการฝึกทักษะป้องกันตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการต่อต้านการทุจริต มหาวิทยาลัยจึงควรมีมาตรการ ที่ชัดเจนและสร้างวัฒนธรรมในการไม่ยอมรับการทุจริต โดยส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพื่อลดโอกาสในการเกิดปัญหาเดิมซ้ำ ๆ และไม่มองเรื่องการทุจริตเป็นเรื่องปกติไว้ในรายวิชาที่พัฒนาขึ้นจากหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา 3) แนวทางพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาแบบมีส่วนร่วม พบว่า มี 3 ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้นักศึกษา ศิษย์เก่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเข้ามามีบทบาทในการออกแบบหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา การมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณ พบว่า มหาวิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมในหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักศึกษาได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริง พร้อมทั้งส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเยาวชนและตอบสนองความต้องการของชุมชนในการสร้างสังคมที่โปร่งใสและสร้างสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดี และการมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า มหาวิทยาลัยควรเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยผู้บริหารและอาจารย์สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้ทุกคนสามารถใช้ความรู้และความสามารถได้ตามสิทธิ์ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

Abstract

This research aims to: 1) study the current situation regarding participation in the development of anti-corruption education curriculum; 2) study the problems and suggestions from administrators, teachers, and external stakeholders in promoting the development of anti-corruption education curriculum; and 3) study participatory approaches for developing and promoting anti-corruption education curriculum. The study population is divided into three groups: 1) 565 first-year students enrolled in citizenship courses; 2) 15 academic administrators and teachers involved in the development of anti-corruption education curriculum; and 3) 44 stakeholders from four external agencies. The sampling was conducted in two phases: Phase 1 used simple random sampling and stratified sampling to select 300 students from six classes, while Phase 2 employed purposive sampling to choose six administrators and teachers, along with seven stakeholders for in-depth interviews. The research instruments included a questionnaire and a semi-structured interview guide, both of which were validated for content accuracy, yielding an Item-Objective Congruence (IOC) index ranging from 0.60 to 0.80, as assessed by three experts who reviewed the questions. The results of this validation were then used to calculate the IOC index to ensure alignment between the questions and the objectives being measured.

The results of the study revealed that: 1. The current situation regarding participation in the development of anti-corruption education curriculum showed that, overall, all aspects were at a

high level ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.07). The area with the highest average was benefits received at a high level ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 1.06), followed by planning at a high level ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.07), then evaluation at a high level ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.05), and the area with the lowest average was decision-making at a high level ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.07). Students participated in the development of learning resources and activities that promote the curriculum, but improvements are needed in the transparency of decision-making and providing more opportunities for students to express their opinions. 2. The problems and suggestions from administrators, lecturers, and external stakeholders in promoting the development of anti-corruption education curriculum revealed four key issues. First, in terms of planning, there is a lack of dissemination of important university information, such as unclear policies and budgets. The university should plan to use a variety of communication channels to better share this information. Second, regarding decision-making, in the anti-corruption curriculum, students do not participate sufficiently in campaign activities, resulting in low awareness of the harmful effects of corruption. The university should organize more activities that promote citizens' rights to monitor corruption in today's society. Third, in terms of participation in receiving benefits and evaluation, there is a lack of content development that builds knowledge on self-protection and awareness of one's rights and responsibilities. Additionally, there is a lack of mechanisms to train self-protection skills, leaving learners unprepared to fight corruption. Therefore, the university should implement

clear measures and establish a culture of rejecting corruption, encouraging all parties to participate in solving this issue in order to reduce the likelihood of recurring problems, and ensuring that corruption is not viewed as a normal matter in the anti-corruption education curriculum. 3. The approaches to developing and promoting a participatory anti-corruption education curriculum revealed three key points. First, regarding participation in curriculum management, the university should provide opportunities for students, alumni, and both internal and external stakeholders to be involved in designing the curriculum. This would help enhance the moral and ethical values of students. Second, in terms of budgeting, the university should allocate sufficient funds to support effective participation in the curriculum, ensuring that students benefit from learning that can be applied in real-life situations, while also promoting the quality of life for youth and addressing community needs in building a transparent society and improving overall well-being. Finally, regarding general administration, the university should focus on creating an environment that encourages participation in planning and decision-making for organizing various activities. Administrators and lecturers should support the involvement of both internal and external stakeholders, allowing everyone to fully utilize their knowledge and capabilities.

Keywords: Participation, Curriculum Development, Anti-Corruption Curriculum.

บทนำ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษานักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผู้วิจัยซึ่งเป็นหนึ่ง
ในอาจารย์ผู้สอนรายวิชาความเป็นพลเมือง จัดอยู่ในหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
เล็งเห็นถึงปัญหาและอุปสรรคทั้งผู้เรียนและผู้สอน อันเนื่องมาจากมีชั่วโมงสอน
1 ชั่วโมง จำนวน 1 หน่วยกิต ทำให้การนำผู้เรียนยังไม่สามารถทำความเข้าใจ
เนื้อหาของรายวิชาได้อย่างเต็มที่ในแต่ละครั้ง ซึ่งผู้เรียนก็มีเสียงสะท้อน
ไปยังผู้สอนให้เพิ่มเวลาของชั่วโมงเรียนเพื่อให้สามารถทำความเข้าใจกับเนื้อหา
ในบทเรียนให้มากขึ้น และจากเอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2566
ณ โรงแรมแกรนด์ริชมอนด์ อําเภอมะนังนทบุรี จังหวัดนนทบุรี สรุปรวาระการประชุม
ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ได้มีการหารือกับผู้บริหาร
จากแต่ละหน่วยงานเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
เพื่อให้มีการจัดทำชั่วโมงเรียน จำนวน 3 หน่วยกิต ที่มุ่งการพัฒนาคน
เน้นการปรับกระบวนการคิดและพฤติกรรมคนทุกกลุ่มในสังคม โดยกลุ่มเด็ก
และเยาวชนเน้นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่น
ในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม
2561 ได้เห็นชอบหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา (Anti -Corruption Education)
ตามที่คณะกรรมการของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เสนอ ประกอบด้วย 5 หลักสูตร ดังนี้ 1) หลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) 2) หลักสูตรอุดมศึกษา
(วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) 3) หลักสูตรกลุ่มทหาร
และตำรวจ (ตามแนวทางรับราชการกลุ่มทหารและตำรวจ) 4) หลักสูตรวิทยากร ป.ป.ช./
บุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ (สร้างวิทยากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่สังคม
ที่ไม่ทนต่อการทุจริต) และ 5) หลักสูตรโค้ช (โค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทฤษฎี

โดยแต่ละหลักสูตรจะประกอบด้วยเนื้อหา 4 ชุดวิชา ดังนี้ 1) การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม 2) ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต 3) STRONG: จิตพอเพียงต้านทุจริต และ 4) พลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีแนวทางการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ในแต่ละหลักสูตร (Anti-Corruption Education Curriculum, 2018)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้นำหลักสูตรอุดมศึกษา (วัยใส ใจสะอาด “Youngster with Good Heart”) ตามเห็นชอบหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ตามที่คณะกรรมการของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เสนอมาจัดทำเป็นรายวิชาความเป็นพลเมืองไปปรับใช้ในการเรียนการสอนตั้งแต่ ปีการศึกษา 2561 ให้กับกลุ่มเป้าหมายตามความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นที่ 4.6 ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (21) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561 - 2580) คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) (Anti-Corruption Education Bureau, Office of the NACC, 2021) เป็นหน่วยงานเจ้าภาพในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีเป้าหมายที่ 1 ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต แนวทางที่ 1 ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึกให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการต่อต้านการทุจริต

ในทุกรูปแบบ สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การไม่ให้ไม่รับสินบน มีความสะอาดต่อการกระทำผิดและไม่เพิกเฉย หรืออดทนต่อการทุจริต และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (National Education Act, 1999, Online)

เพื่อให้เป็นไปตามการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการกำกับติดตามความคืบหน้า การดำเนินการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562-2565 ทั้ง 5 หลักสูตร ในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และนำไปใช้ในหลักสูตรการฝึกอบรม ของหน่วยงานนั้น ๆ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาจึงได้ นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ของสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มาจัดเป็น รายวิชาศึกษาทั่วไปให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชื่อรายวิชาความเป็นพลเมือง 1 ชั่วโมง จำนวน 1 หน่วยกิต ซึ่งนับเป็นช่วงระยะเวลาสั้นเกินไปส่งผล ต่อการถ่ายทอดความรู้ การปลูกฝังและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านคุณธรรม และจริยธรรมให้นักศึกษาได้ไปไม่ไกลหรือเข้าใจในบริบทการใช้ชีวิตประจำวัน แบบการมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต อีกทั้งนักศึกษา มีจำนวนมากในแต่ละห้องเรียน ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ทำได้ลำบาก

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนรายวิชาความเป็นพลเมือง จึงเล็งเห็น ความสำคัญในการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะ รวมถึง แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาจากการมีส่วนร่วม ของผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากองค์กรภายนอกและนักศึกษาซึ่งเป็นผู้เรียนและผู้รับผลประโยชน์

จากการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ทั้งนี้ ในการวิจัยได้วางกรอบแนวคิดในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรฯ ดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน (Anti-Corruption Education Bureau, Office of the NACC, 2021) ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้แทนกลุ่มต่าง ๆ เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก เข้ามาร่วมกำหนดแนวทางพัฒนา จัดสรรทรัพยากร และสร้างความเข้าใจร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินงาน หมายถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยได้ร่วมกันวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม โดยสนับสนุนด้านทรัพยากรและประสานงานร่วมกัน สร้างความภาคภูมิใจแก่ทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วม 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนที่เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่ใช่ทรัพย์สิน แต่เป็นความสุข ความพึงพอใจ และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ทุกฝ่ายร่วมกันติดตามและประเมินผลการทำงาน เพื่อระบุปัญหาและหาทางแก้ไขร่วมกัน ช่วยให้ภารกิจบรรลุตามเป้าหมาย การวิจัยนี้จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาอย่างมีส่วนร่วมและสร้างความรับผิดชอบร่วมกันในทุกภาคส่วน ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในกลุ่มนักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา
2. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา
3. ศึกษาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาแบบมีส่วนร่วม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษางานวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สามารถแบ่งการวิจัยออกได้ 3 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา แบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา

1.1 ประวัติความเป็นมา ภูมิหลังและปัจจุบันจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา

1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา

2. การสร้างกรอบแนวคิด จากการวิเคราะห์เอกสารโดยอาศัยพื้นฐานหลักการทฤษฎีงานวิจัย และตัวแปรเพื่อทำการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหลักการทฤษฎีและการศึกษาวิจัยสรุป และนำมาเป็นทิศทางในการวิจัย

3. พัฒนาแบบสอบถาม เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 4 ด้าน ๆ ละ 8 ข้อ

4. ประเมินค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามหรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม แล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ในช่วง 0.60-0.80 ทุกข้อ

5. สํารวจนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาความเป็นพลเมืองปีการศึกษา 1/2566 ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 300 คน (Bansomdej chaopraya Rajabhat University, Office of Promotion and Registration, 2023, Online)

6. วิเคราะห์ผลสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ใน 4 ด้าน

การวิจัยระยะที่ 2 ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. พัฒนาแบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended questions) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 การระบุปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา จากการวิเคราะห์ของผู้สอนและสภาพแวดล้อมโดยรวมที่ผู้เรียนให้ความสนใจ มีจำนวน 4 ประเด็น ประเด็นละ 4 ข้อคำถาม ได้แก่ 1) การป้องกันการทุจริต 2) การสร้างความโปร่งใสตรวจสอบได้ 3) การปราบปรามการทุจริต 4) การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความพอเพียง

ส่วนที่ 2 ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การตัดสินใจดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การประเมินผล

ส่วนที่ 3 ศึกษาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาแบบมีส่วนร่วม จำนวน 3 ข้อคำถาม โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. แนวทางการปฏิบัติในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจดำเนินงาน การร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา

2. แนวทางการปฏิบัติในการบริหารจัดการด้านงบประมาณเพื่อการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา

3. แนวทางการส่งเสริมด้านกิจกรรมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาแบบมีส่วนร่วม

2. ประเมินค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามหรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม แล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ในช่วง 0.60-0.80 ทุกข้อ

3. พัฒนาแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended questions) สำหรับการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง จำนวน 13 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ นำข้อมูลแนวคิดของผู้ให้สัมภาษณ์ระหว่างผู้บริหารและอาจารย์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปและจัดกลุ่มแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม

การวิจัยระยะที่ 3 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยในระยะที่ 1 กับการศึกษาในระยะที่ 2 มาสร้างรูปแบบการเชื่อมโยงของแนวคิด โดยทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ประกอบด้วย 1) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนในรายวิชา ความเป็นพลเมือง จำนวน 565 คน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Office of Promotion and Registration, 2023, Online) 2) ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 5 คน และอาจารย์ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนารายวิชา ความเป็นพลเมืองหรือด้านทฤษฎี จำนวน 10 คน 3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกจาก 4 หน่วยงาน จำนวนทั้งสิ้น 44 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชน กองสวัสดิการสังคม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย จำนวน 12 คน ปลัดเทศบาลตำบลทุ่งทอง 1 คน เจ้าหน้าที่กลุ่มจริยธรรมและพัฒนาหลักสูตรจริยธรรม สังกัดกรมเจ้าท่า จำนวน 11 คน และผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. จำนวน 20 คน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ในระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ความเป็นพลเมืองปีการศึกษา 1/2566 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษานี้ตามตาราง การสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (Yamane, 1973) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้จะสุ่มเลือกนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 300 คน ร่วมกับการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้น (Stratified Sampling) กล่าวคือ การคัดเลือกนักศึกษาทั้ง 6 หมู่เรียน หมู่เรียนละ 50 คน จากนักศึกษาทั้งหมดที่ลงทะเบียนในรายวิชาความเป็นพลเมืองปีการศึกษา 1/2566

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ในระยะที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในรูปแบบสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างนี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และศึกษาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีการเลือกกลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยผู้บริหารของมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 2 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 2 คน ทั้งนี้ ผู้บริหารและคณาจารย์ที่ได้รับการคัดเลือกต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ต้องเป็นผู้บริหารหรืออาจารย์ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา 2) มีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรความเป็นพลเมือง หรือหลักสูตรด้านทฤษฎีมาอย่างน้อย 5 ปี 3) ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานเกี่ยวกับคณะกรรมการติดตามและให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และมีการคัดเลือกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหน่วยงานภายนอกในการพัฒนาหลักสูตรจาก 4 หน่วยงาน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 7 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชน กองสวัสดิการสังคม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย จำนวน 2 คน ปลัดเทศบาลตำบลท่าอิฐ 1 คน หัวหน้ากลุ่มจริยธรรมและพัฒนาหลักสูตรจริยธรรม สังกัดกรมเจ้าท่า จำนวน 1 คน และผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ชำนาญการพิเศษ สำนักด้านทฤษฎีศึกษา สำนักงาน ป.ป.ช. จำนวน 3 คน ทั้งนี้ผู้บริหารและคณาจารย์ที่ได้รับการคัดเลือกต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ ต้องมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตและเป็นหน่วยงานที่รับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยไปฝึกงานหรือทำงานหลังจบการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 32 ข้อ และคำถามปลายเปิดเพื่อรับทราบข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 1 ข้อ
- แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามจำนวน 4 ข้อ เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามจำนวน 3 ข้อ เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาและขอบเขตที่ต้องการศึกษา มาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม แล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วง 0.60-0.80 ทุกข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในส่วนของข้อมูลสำรจนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปแบบของค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean: $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) โดยแปลผล 5 ระดับ ดังนี้ (Buasan, 1997)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 แปลความว่า ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 แปลความว่า ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 แปลความว่า ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 แปลความว่า ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 แปลความว่า ระดับน้อยที่สุด

ในส่วนของการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก จำนวน 13 คน ของผู้ให้สัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์สาระระบบ (Taxonomy Analysis) เพื่อนำข้อมูลมาจัดกลุ่มคำตอบเพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องกันของแนวคิดของผู้ให้สัมภาษณ์ระหว่างกลุ่มผู้บริหาร อาจารย์ และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก เพื่อหาข้อสรุปและจัดกลุ่มแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัย

1. สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

จากผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.06) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 1.06) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.07) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.05) ในขณะที่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.07) (ดูตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎี ศึกษาในภาพรวมรายด้าน (n=300)

ลำดับ	การมีส่วนร่วมของนักศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1.	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.75	1.07	มาก	2
2.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการ	3.72	1.07	มาก	4
3.	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.77	1.06	มาก	1
4.	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.74	1.05	มาก	3
รวมเฉลี่ย		3.75	1.06	มาก	

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยละเอียด ผลการศึกษามีดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนของนักศึกษาแสดงให้เห็นถึงระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.07) โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 1.06) นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรก็อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 1.07) นักศึกษาควรได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่อไป เพื่อให้สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ผลการศึกษาในด้านการตัดสินใจชี้ให้เห็นว่านักศึกษาแสดงความมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.07) โดยเฉพาะการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 1.11) ส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 1.08) และการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ

เพื่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 1.07) อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องปรับปรุงกระบวนการตัดสินใจให้มีความโปร่งใส และให้โอกาสนักศึกษาในการแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า นักศึกษา แสดงการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาหลักสูตร ด้านทฤษฎีศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 1.06) โดยเฉพาะการรับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 1.03) และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 1.05) อย่างไรก็ตาม การรับประโยชน์จากการจัดการเรียน การสอนและการจัดหาสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.09; $\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.05) จากผลดังกล่าว ควรเพิ่มช่องทาง ในการรับข้อมูลและผลประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับ เพื่อกระตุ้นให้เกิด การมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วม ในการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.05) โดยการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรและ แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 1.04) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนี้ช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณภาพของการศึกษาและการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ควรมีการพัฒนา เกณฑ์และวิธีการประเมินผลให้ชัดเจนและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎี ศึกษาในแต่ละด้านแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมที่ดีและมีความสำคัญ ต่อการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษา แต่ยังคงต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติม โดยเฉพาะในด้านการสนับสนุนระบบช่วยเหลือนักศึกษาและการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจด้านงบประมาณ เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

จากผลการสัมภาษณ์ สามารถสรุปประเด็นปัญหาในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษาที่สอดคล้องกันระหว่างกลุ่มผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก โดยแยกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร อาจารย์ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ที่มีความประเด็นปัญหาตรงกัน

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน	มหาวิทยาลัยควรเผยแพร่ข้อมูลสำคัญ เช่น นโยบาย กฎระเบียบ แผนพัฒนา และงบประมาณให้ครบถ้วนและชัดเจน เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย และติดตามได้สะดวก โดยเฉพาะด้านการใช้ทรัพยากรและการบริหารจัดการ ผ่านช่องทางที่เข้าถึงง่าย เช่น เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ และรายงานประจำปี	มหาวิทยาลัย ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย โดยเฉพาะในรูปแบบ Case study เพื่อให้เห็นผลกระทบของการทฤษฎีและเพิ่มการรับรู้ผ่านกระบวนการ เช่น การยื่นซอง การประมูล และคู่มือการเสนอราคา (e-bidding) เพื่อสร้างจิตสำนึกแก่เยาวชนในเรื่องผลประโยชน์ของการทฤษฎี

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร อาจารย์ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ที่มีความประเด็นปัญหาตรงกัน (ต่อ)

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน (ต่อ)	ผู้พัฒนาหลักสูตรและผู้สอนควรมีการ แนะนำช่องทาง ให้ นักศึกษา มีส่วนร่วมในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสผ่านแบบสำรวจความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) เป็นตัวอย่างในการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ	ควรเพิ่มการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ด้านการตรวจสอบความโปร่งใส โดยแนะนำการเข้าถึงข่าวสารการบริหารจัดการในระบบราชการ สิทธิประโยชน์ และบทบาทของนักศึกษาในการร่วมตรวจสอบ เพิ่มช่องทางและความชัดเจนให้ผู้เรียนสามารถติดตามข้อมูลข่าวสารการบริหารที่โปร่งใสในหน่วยงานราชการได้สะดวกมากยิ่งขึ้น
2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการ	ขาดการ สร้างการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ผ่านกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านการทุจริตในมหาวิทยาลัย สังคม และชุมชน ทำให้นักศึกษายังขาดความตระหนักถึงผลเสียของการทุจริต	ขาดการ ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรม ที่เน้นการลด ละ เลิกการทุจริต ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาเตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติงานในองค์กรด้วยคุณธรรมและจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริตที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร อาจารย์ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ที่มีความประเด็นปัญหาตรงกัน (ต่อ)

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการ (ต่อ)	ขาดการจัด <i>กิจกรรมถอดบทเรียนและการ Focus group</i> ในรายวิชาความเป็นพลเมืองในห้องเรียน เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสร่วมพัฒนาหลักสูตรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	ขาดการเน้นให้ <i>ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิทธิประชาชน</i> และให้ร่วมแจ้งเบาะแสการทุจริตผ่านช่องทางที่ชัดเจน พร้อมประชาสัมพันธ์บทบาทนี้แก่ประชาชนเพื่อการร่วมมือในการปราบปรามการทุจริตลงไปเป็นหลักสูตร
	ขาดการ <i>ปลูกฝังบทบาทภาคประชาชน</i> ให้กับนักศึกษา ช่วยกันเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต เพื่อป้องกันการทุจริตหลากหลายรูปแบบทั้งในปัจจุบันและอนาคต	ขาดการเน้น <i>สิทธิประชาชน</i> ในการสอดส่องและแจ้งเบาะแสการทุจริตผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการช่วยกันสร้างการตระหนักรู้และการเฝ้าระวังในชุมชนอย่างยั่งยืน
	ขาดการเปิดโอกาสให้ <i>นักศึกษาและบุคลากรภายใน</i> ได้มีส่วนร่วมในการ <i>วางแผนและตัดสินใจ</i> เกี่ยวกับกิจกรรมด้านทุจริตเพื่อสร้างความตระหนักรู้และความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	ขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจาก <i>ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก</i> ในการ <i>ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะ</i> รวมถึงการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมในการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริต

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร อาจารย์ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ที่มีความประเด็นปัญหาตรงกัน (ต่อ)

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ขาดการพัฒนาเนื้อหาที่ช่วยสร้าง <i>ความรู้เกี่ยวกับการปกป้องตนเอง</i> และการรับรู้ถึง <i>ผลประโยชน์ร่วมกัน</i> เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตน	การสร้าง <i>กลไกป้องกัน</i> การทุจริต ควรครอบคลุมการ <i>ฝึกทักษะในการป้องกันตนเอง</i> และสร้าง <i>ความรับผิดชอบร่วมกัน</i> ในหน่วยงาน สังคม ชุมชน และประเทศชาติ
	เน้นการปลูกฝังคุณสมบัติ <i>พลเมืองดี</i> ที่มี <i>สิทธิ</i> และ <i>หน้าที่</i> ในการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมสังคมที่ <i>มีความสุขและเป็นธรรม</i>	ควรมีการพัฒนากรณีศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยมีผลจากเทคโนโลยีดิจิทัล (<i>Digital Disruption</i>) ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการ <i>ร่วมมือกัน</i> ในการต่อต้านการทุจริตในยุคดิจิทัลเพื่อส่งเสริมความ <i>โปร่งใสและรู้เท่าทัน</i> <i>มิฉฉาชีพ</i> ที่เข้ามาหลากหลายช่องทาง
	ขาดการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมการ <i>มีส่วนร่วมในประชาสังคม</i> และการสร้างความพอใจใน <i>ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น</i> ผ่านการปฏิบัติตาม <i>ระบอบประชาธิปไตย</i>	ควรส่งเสริมการฝึกใช้ <i>เครื่องมือและทักษะ</i> ในการป้องกัน <i>การทุจริต</i> และการสนับสนุนในการ <i>ประสานความร่วมมือ</i> เพื่อพัฒนาสังคมร่วมกัน

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทุจริต
ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร อาจารย์ กับผู้มีส่วนได้
ส่วนเสียภายนอก ที่มีความประเด็นปัญหาตรงกัน (ต่อ)

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
4) การมีส่วนร่วม ในการประเมินผล	มีการเพิกเฉยต่อการกระทำ ความผิดที่ถูกมองว่าเป็นเรื่อง เล็กน้อย เช่น การลอกข้อสอบ และการโกงข้อสอบ ซึ่งนักเรียนคิดว่า ไม่มีใครสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้	ปัญหาการทุจริตใน สถานศึกษา เช่น การโกงข้อสอบ หรือการให้เงินใต้โต๊ะในการจบ การศึกษาเป็นสิ่งที่ร้ายแรง มหาวิทยาลัยต้องไม่เพิกเฉย ต่อเหตุการณ์นี้ ต้องมีการสอบ โทษและมาตรการที่ชัดเจน
	ขาดการติดตามและ ตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ในการจัดการกับเหตุการณ์ทุจริต ในสถานศึกษา จึงต้องมีการร่วมมือ ระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ เพื่อแก้ไขปัญหา	มหาวิทยาลัยควรกำหนด มาตรการตรวจสอบอย่างเข้ม งวด โดยเฉพาะการพิจารณา หลักเกณฑ์โทษการกระทำ ความผิด และ คำนึงถึง ความร้ายแรงของการทุจริต ในการตัดสินโทษ ซึ่งควรมี การประสานงานระหว่าง หน่วยงานต่างๆ อย่างครอบคลุม
	ควรมีการส่งเสริมให้ผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอก มีส่วนร่วมในการหาทางแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น อย่างร่วมมือกัน โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรม ในองค์กร เรื่องการไม่ยอมรับและ ไม่ทนต่อการทุจริต	ต้องมีการสร้างแนวทาง ที่ชัดเจนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริต เพื่อให้ทุกฝ่าย รับผิดชอบร่วมกันและลดโอกาส ในการเกิดปัญหาเดิมซ้ำ ไม่มอง เรื่องการทุจริตเป็นเรื่องปกติ

จากตารางที่ 2 ในด้านการวางแผน พบว่า ขาดการเผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญของมหาวิทยาลัย เช่น นโยบายและงบประมาณอย่างครบถ้วน ซึ่งทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่สามารถติดตามการใช้ทรัพยากรได้ นอกจากนี้ ยังไม่มีการใช้ช่องทางประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เช่น กรณีศึกษา (Case study) เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการทุจริต ในด้านการตัดสินใจดำเนินการกิจกรรมต่อต้านการทุจริต นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์อย่างเพียงพอ ส่งผลให้เกิดความขาดการตระหนักรู้ถึงผลเสียของการทุจริตและยังขาดการส่งเสริมสิทธิประชาชนในการเฝ้าระวังการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน

ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการประเมินผล พบว่า ขาดการพัฒนาเนื้อหาที่ช่วยสร้างความรู้เกี่ยวกับการปกป้องตนเองและการรับรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการขาดกลไก ในการฝึกทักษะป้องกันตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการต่อต้านการทุจริต ในขณะที่การเปิดเผยต่อการกระทำผิดในสถานศึกษา ถูกมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย ทำให้เกิดการละเลยปัญหาที่ร้ายแรงมากขึ้น มหาวิทยาลัยจึงควรมีมาตรการที่ชัดเจนและสร้างวัฒนธรรมในการไม่ยอมรับการทุจริต โดยส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดโอกาสในการเกิดปัญหาซ้ำ ๆ เดิม ๆ และไม่มองเรื่องการทุจริตเป็นเรื่องปกติ

จากผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ของการวิจัย นักศึกษาและผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเห็นสอดคล้องกันใน 4 ประเด็นหลักที่ควรปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาหลักสูตรต้านทุจริตและสร้างการมีส่วนร่วมในมหาวิทยาลัย ประเด็นแรกคือ การขาดการเผยแพร่ข้อมูลสำคัญ เช่น นโยบายและงบประมาณการดำเนินงานอย่างครบถ้วน นักศึกษาและผู้บริหารเห็นว่า หากมหาวิทยาลัยเผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้อย่างเปิดเผยและทั่วถึง จะช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถติดตามและเข้าใจการใช้ทรัพยากรได้ดียิ่งขึ้น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน

ในประเด็นการเข้าร่วมกิจกรรมต่อต้านการทุจริต ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักศึกษาเห็นพ้องว่า ควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้อย่างจริงจัง การเพิ่มการมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบของการทุจริต และปลูกฝังจิตสำนึกที่ยอมรับความถูกต้องและความโปร่งใส เพื่อให้ นักศึกษาจะมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นเกี่ยวกับผลเสียของการทุจริตซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาแนวคิดด้านทุจริตอย่างยั่งยืนในระยะยาว

อีกหนึ่งประเด็นที่สำคัญคือ การขาดเนื้อหาส่งเสริมการป้องกันตนเอง โดยนักศึกษามองว่าเนื้อหาการเรียนรู้ควรครอบคลุมถึงสิทธิและหน้าที่รวมถึงทักษะในการป้องกันตัวจากการทุจริต ขณะที่ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เห็นว่าควรปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมและครอบคลุมเพียงพอ การเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการป้องกันตนเองและรับรู้สิทธิต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็น

และประเด็นสุดท้าย กล่าวคือ การละลายปัญหาทุจริตในสถานศึกษา ทั้งนักศึกษาและผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างเห็นตรงกันว่ามหาวิทยาลัยควรมีมาตรการที่ชัดเจนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริต การสร้างวัฒนธรรมที่ไม่ยอมรับการทุจริตในมหาวิทยาลัยจะเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษาและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการปกป้องสถาบันและสร้างสภาพแวดล้อมที่โปร่งใสและยุติธรรม

3. แนวทางพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาแบบมีส่วนร่วม

จากผลการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร อาจารย์ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก สามารถสรุปได้ 3 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (ดังตารางที่ 3) การมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณ (ดังตารางที่ 4) และการมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานทั่วไป (ดังตารางที่ 5)

ตารางที่ 3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่องหลักสูตร

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
1) ด้านการมีส่วนร่วม ในการวางแผน	มหาวิทยาลัยมีการวางแผน สนับสนุน การพัฒนาหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานโดยจัดหลักสูตร ด้านทฤษฎีศึกษาเป็นรายวิชา ความเป็นพลเมือง เปิดสอนสำหรับ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นหลักสูตร ศึกษาทั่วไปที่มีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	แนะนำให้รุ่นพี่ที่เคย เรียนหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา เข้ามาร่วมในการวางแผน หลักสูตรและร่วมแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ตรง เพื่อเสริม ให้บทเรียนมีความน่าสนใจ และตรงตามเป้าหมายของ การพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎี
	ในปี 2565 ผู้บริหารและ อาจารย์ได้ร่วมกันพัฒนาหลักสูตร ใหม่ โดยปรับจากรายวิชาความ เป็นพลเมืองเป็น รายวิชาวิถี พลเมืองและกฎหมายในชีวิตประจำวัน และเพิ่มจำนวนหน่วยกิตเพื่อ ความครอบคลุมในเนื้อหาและ การออกแบบกิจกรรมภายใน ห้องเรียนมากขึ้น	ข้อเสนอในการใช้ ประสบการณ์ของผู้ที่เคยเรียน เช่นรุ่นพี่ที่มีส่วนร่วมเป็นข้อมูล ในการออกแบบหลักสูตร ให้ทันสมัยและเชื่อมโยง กับสถานการณ์จริง ของ การป้องกันการทุจริตในชีวิต ประจำวัน
2) ด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ดำเนินการ	ผู้ทรงคุณวุฒิและนักศึกษา ในรายวิชาความเป็นพลเมืองจำนวน 120 คน ร่วมกันออกแบบกิจกรรม บทเรียน โดยถอดบทเรียนและ แบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อหารือปัญหา และแนวทางการบริหารจัดการ หลักสูตร	ส่งเสริมให้นักศึกษา เข้ามามีบทบาทในกระบวนการ เขียนและวางแผนการ ดำเนินงาน เพื่อให้เกิด การปรับตัวและเรียนรู้การจัดการ กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่องหลักสูตร (ต่อ)

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
2)ด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ดำเนินการ (ต่อ)	มุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทในรายวิชาด้าน ทฤษฎีศึกษา โดยให้มี โอกาสแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและ อุปสรรคในการบริหารหลักสูตรและ ร่วมถอดบทเรียนเพื่อนำไปพัฒนา หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	เปิดโอกาสให้นักศึกษา ได้ ฝึกฝนการวางแผนและการ แก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการเตรียม ความพร้อมสำหรับการทำงาน ในองค์กรหลังจบการศึกษา
	ให้การสนับสนุนการถอดบทเรียน ผ่านการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อ สร้าง ความเข้าใจในการตัดสินใจ และการจัดการกับอุปสรรคที่อาจ พบในการดำเนินการของหลักสูตร	นักศึกษาได้รับ การฝึกฝน กระบวนการตัดสินใจและปรับ แผนงาน ที่จะเป็นประโยชน์ต่อ การปฏิบัติงานในสถานการณ์ จริงในอนาคต โดยเฉพาะเมื่อ เผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด
3)ด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์	ผู้พัฒนาหลักสูตรและอาจารย์เปิด โอกาสให้นักศึกษา เข้ามามีส่วนร่วม ในการออกแบบเนื้อหาที่สนับสนุน ความไม่ทนต่อการทุจริตซึ่งช่วยให้ นักศึกษาได้รับ ความพึงพอใจและ ความภาคภูมิใจ ในเนื้อหาที่ตรงกับ ความต้องการ และ มีจิตสาธารณะ ในการมีส่วนร่วมกับชุมชน ด้วยใจ	เห็นว่าหลักสูตรควรมี ความ หลากหลาย แต่ต้องสอดคล้อง กับการปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้ เนื้อหาควร ได้รับการสนับสนุนจากแหล่ง ทรัพยากรในชุมชน เพื่อให้ เกิดความยั่งยืนในคุณค่าและ เป็นที่ยอมรับของนักศึกษา

ตารางที่ 3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่องหลักสูตร (ต่อ)

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
3) ด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์ (ต่อ)	มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้เยาวชนเพื่อให้เกิดความ พอใจ และสบายใจในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีจริยธรรม ซึ่งเป็นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้การสอน และเกิดการนำไปปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคม	สนับสนุนให้เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีจิตสาธารณะและคุณธรรมที่แข็งแกร่ง และได้รับประโยชน์จาก ความร่วมมือในการฝึกจริยธรรมในชุมชน โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดี และนักศึกษา ก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป
	สนับสนุนให้นักศึกษาได้รับ แรงบันดาลใจจากอาจารย์และผู้ใหญ่ในชุมชนที่มีส่วนร่วม เพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนอย่างซื่อสัตย์และไม่ทุจริต ซึ่งเป็นผลประโยชน์จากการ มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง	เห็นว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ใหญ่ ควรแสดงออกถึงการทำตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้นักศึกษาเกิด ความภาคภูมิใจและอยากมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้ชุมชน ตามแบบอย่างที่ดีนี้
4) ด้านการมีส่วนร่วม ในการประเมินผล	ในกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษาถูกจัดให้ เข้ากลุ่มถอดบทเรียนรายวิชา ความเป็นพลเมือง และร่วมออกแบบ เนื้อหาเพื่อพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ผ่านรายวิชาวิถึพลเมือง และกฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยเนื้อหานี้จะเริ่มใช้ในเทอม 2/2566	ผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า การประเมินควร ครอบคลุมเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม จึงเสนอให้ทุกวิชาที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างความตระหนักในความสำคัญของการปฏิบัติตนด้วยคุณธรรมในทุกระดับชั้นการศึกษา

จากตารางที่ 3 การสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก พบว่ามีความเห็นสอดคล้องกันในหลายด้านเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ ผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาศิษย์เก่ารวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการออกแบบหลักสูตรเพื่อสร้างเนื้อหาที่ตรงตามความต้องการและเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการใช้ประสบการณ์จากศิษย์เก่าในการปรับปรุงหลักสูตร และการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการประเมินผล ทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยว่าการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการสนับสนุนให้เยาวชนมีจิตสาธารณะและมีส่วนร่วมในชุมชนสามารถสร้างแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตัวอย่างซื่อสัตย์ นอกจากนี้การประเมินผลการเรียนรู้ควรครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมในทุกวิชา เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการปฏิบัติตนด้วยคุณธรรมในทุกระดับการศึกษา

ตารางที่ 4 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่อง**งบประมาณ**

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	มหาวิทยาลัยวางแผนงบประมาณประจำปีเพื่อ พัฒนาหลักสูตรให้ทุกคณะและทุกสาขาวิชา ที่พร้อมดำเนินการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละปีงบประมาณ โดยมีการสนับสนุนงบประมาณจากหลายแหล่ง	เห็นว่ามหาวิทยาลัยควรบริหารจัดการงบประมาณให้มี การขับเคลื่อนหลักสูตร เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง โดยควรจัดสรรงบประมาณให้ ครอบคลุมการเรียนการสอนทุกชั้นปี ไม่จำกัดเฉพาะบางชั้นปีเท่านั้น

ตารางที่ 4 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่องงบประมาณ
(ต่อ)

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
2) ด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ดำเนินการ	อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ได้นำนโยบายจากผู้บริหารมาใช้ โดยบูรณาการสื่อการเรียนการสอน “วัยใสใจสะอาด” ซึ่งเป็นหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาจากสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบ ปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อให้เนื้อหาครอบคลุมระดับ อุดมศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ (ป.ป.ช.) สนับสนุน งบประมาณ ผ่านกองทุนและ งบประมาณการ ให้มหาวิทยาลัย ใช้ในการพัฒนาสื่อและหลักสูตร ด้านทุจริต นับเป็นการสนับสนุน ให้ทุกมหาวิทยาลัยสามารถ ขยายเนื้อหาหลักสูตร ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมได้อย่างทั่วถึง
3) ด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์	ในการพัฒนาหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษารายวิชาวิถีพลเมือง และกฎหมายในชีวิตประจำวัน เริ่มเปิดให้นักศึกษาได้ลงทะเบียน ในปี การศึกษา 2/2566 ซึ่งกระบวนการนี้คาดหวังให้ ผู้ทรงคุณวุฒิและวิทยากรได้เข้าร่วม ถ่ายทอดประสบการณ์จริงและ สร้างสรรค์เนื้อหาที่น่าสนใจ นักศึกษา จึงได้ประโยชน์ในการนำไปใช้ ในชีวิตจริง ในขณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิ และวิทยากรได้รับความภาคภูมิใจ ในการร่วมสร้างหลักสูตรที่มีคุณค่า	มีข้อเสนอให้มหาวิทยาลัย จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ เพื่อสนับสนุนให้การเข้าร่วม ในหลักสูตรเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญมีส่วน ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ที่ดีของเยาวชนผ่านการอบรม ที่เข้าถึงง่าย เพิ่มทักษะและ มุมมองที่ช่วยให้เยาวชน มีคุณธรรมและจริยธรรม อันเข้มแข็ง และตอบสนอง ความต้องการของชุมชน โดยรวมในการสร้างสังคม ที่โปร่งใสและมีความเป็นอยู่ ที่ดีขึ้น

จากตารางที่ 4 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่องงบประมาณ เน้นการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมหาวิทยาลัยวางแผนงบประมาณประจำปีการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรในทุกคณะ เพื่อให้หลักสูตรสามารถใช้งานได้จริงและครอบคลุมการเรียนการสอนทุกชั้นปี ผู้บริหารและอาจารย์เห็นพ้องว่าควรมีการบูรณาการสื่อการเรียนการสอน เช่น หลักสูตรด้านทฤษฎีที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกเสนอให้จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมในหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักศึกษาได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง พร้อมทั้งส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเยาวชน และตอบสนองความต้องการของชุมชนในการสร้างสังคมที่โปร่งใสและสร้างสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีมากขึ้น

ตารางที่ 5 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่องการบริหารงานทั่วไป

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งในระดับคณะ สาขาวิชา และหน่วยงานต่าง ๆ โดยเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาคุณธรรมให้นักศึกษาเพื่อให้มีการสนับสนุนและดูแลนักศึกษาอย่างเหมาะสม	ควรมีการส่งเสริมจัดกิจกรรมค่ายจริยธรรม ซึ่งสามารถเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้จากการเสวนาธรรม และสร้างความเข้าใจในหลักธรรมการประพฤติปฏิบัติที่ดี

ตารางที่ 5 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่อง
การบริหารงานทั่วไป (ต่อ)

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
1) ด้านการมีส่วนร่วม ในการวางแผน (ต่อ)	ควรจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ เรื่องการสื่อสารและให้ข้อมูล เกี่ยวกับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้เยาวชนเห็นความสำคัญ และเข้าใจถึงประโยชน์ของ การเข้าร่วมกิจกรรม ที่เป็นหน่วย งานเพิ่มเติมจากการบริหารหลักสูตร ด้านทฤษฎีศึกษา	มหาวิทยาลัยควรส่งเสริม การสวดมนต์และกิจกรรม การนั่งสมาธิเข้าไปในรายวิชา เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้มีจิตใจ ที่สงบ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการดูแลสุขภาพจิต และส่งเสริมการประพฤติ ปฏิบัติที่ดี
2) ด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ดำเนินการ	ผู้บริหารและอาจารย์ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก ในการวางแผนและตัดสินใจ จัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยสนับสนุน ให้ทุกคนสามารถใช้ความรู้และ ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ สร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้าง ในการแสดงความคิดเห็นและ การมีส่วนร่วม กับมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย ในการดำเนินงาน	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายนอกได้รับโอกาสเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรม ของมหาวิทยาลัย ซึ่งช่วย เสริมสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน และทำให้ การตัดสินใจ เป็นไปอย่างรอบคอบและมี ประสิทธิภาพ ทำให้เกิด ความภาคภูมิใจในการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สำคัญ และเป็นเครือข่ายที่ช่วย ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและ การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 5 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่อง
การบริหารงานทั่วไป (ต่อ)

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
2) ด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ดำเนินการ (ต่อ)	การบริหารงานโดยภาพรวม ของมหาวิทยาลัยมุ่งเน้นการ จัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของนักศึกษาและชุมชน โดยต้องมีการวางแผนงบประมาณ และการจัดสรรทรัพยากรไว้ประจำ ทุกปีการศึกษา ทำให้นักศึกษา ได้รับการดูแลและสนับสนุนอย่าง เหมาะสม	การประสานความร่วมมือ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ช่วยให้มีทรัพยากรและความรู้ ที่หลากหลายในการจัดกิจกรรม โดยการนำเสนอความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตร รายวิชา และ กิจกรรมต่าง ๆ ให้ตรงกับ ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วน เสียภายนอกต่อการใช้บัณฑิต
3) ด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์	การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยมหาวิทยาลัยช่วยให้นักศึกษา ได้รับประโยชน์ในหลายมิติ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ นักเรียน มีการคิดและวางแผนการทำงานและ ชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น	การส่งเสริมให้นักศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมช่วยสร้าง ความร่วมมือระหว่างนักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ทำให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ ร่วมกัน การสนับสนุนกิจกรรม ทำให้เกิดความพอใจและ ความสุขในสังคมที่ดีขึ้น
	นอกจากนี้ กิจกรรมอบรม ให้ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่น พรบ.ข้อมูลข่าวสาร พรบ.คอมพิวเตอร์ พรบ.ข้อมูลส่วนบุคคล และ พรบ. ความมั่นคงทางไซเบอร์ได้ถูกนำมาใช้ ในหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างการตื่นรู้	ในการออกแบบกิจกรรม ทำให้เกิดการสนับสนุนทางด้าน งบประมาณ ทรัพยากรและ ความรู้ การร่วมมือทำให้ สามารถสร้างสังคมที่มีเครือข่าย ที่เข้มแข็งตามมาอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 5 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่อง
การบริหารงานทั่วไป (ต่อ)

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
3) ด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์ (ต่อ)	นักศึกษาไม่ตกเป็นเหยื่อของ การทุจริต ในรายวิชาวิถึพลเมือง และกฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่ เปิดสอนในปีการศึกษา 2/2566	ในการออกแบบกิจกรรมทำให้ เกิดการสนับสนุนทางด้าน งบประมาณ ทรัพยากรและ ความรู้ การร่วมมือทำให้ สามารถสร้างสังคมที่มีเครือข่าย ที่เข้มแข็งตามมาอย่างต่อเนื่อง
4) ด้านการมีส่วนร่วม ในการประเมินผล	กิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร ด้านทุจริตศึกษาผ่านการจัดรายวิชา ในคณะต่างๆ พร้อมทั้งการฝึกทักษะ ให้นักศึกษาได้ลงพื้นที่ในชุมชน การแสดงถึงหน้าที่พลเมือง ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนา จิตสาธารณะและการคิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบมากขึ้น	การร่วมประเมินผลกิจกรรม สามารถประเมินได้ด้วยวิธี ที่หลากหลาย ทำให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียภายนอกมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบปัญหาและ อุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมถึง การหาทางแก้ไข การมีส่วนร่วม ในการติดตามและประเมินผล ช่วยให้เกิดการปรับปรุง และพัฒนากิจกรรมได้อย่าง มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
	เพื่อวัดความเปลี่ยนแปลง อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้อง เปรียบเทียบพฤติกรรมของนักศึกษา ก่อนและหลังการเรียนรู้ ซึ่งจะ ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจการทุจริต	การมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลช่วยให้เกิด การปรับปรุงในหลักสูตรและ กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อ

ตารางที่ 5 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่อง
การบริหารงานทั่วไป (ต่อ)

ด้าน	ผู้บริหารและอาจารย์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
4) ด้านการมีส่วนร่วม ในการประเมินผล(ต่อ)	ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น <i>การทำงาน กลุ่มการทำใบงานทำการบ้านและ มีการนำเสนองานต่อที่สาธารณะ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่สำคัญ สามารถวัดประเมินผลด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการคิด การวางแผน การทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</i>	สถานการณ์ปัจจุบัน <i>การมีส่วนร่วม ร่วมทำให้ทุกฝ่ายรู้สึกภาค ภูมิใจและร่วมรับผิดชอบต่อ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียภายนอกมีความมั่นใจ ต่อการใช้บัณฑิต</i> เมื่อบัณฑิต จบการศึกษาและเข้าทำงาน ในองค์กรต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

จากตารางที่ 5 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม
ของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในเรื่องการบริหารงานทั่วไป
เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ
การจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยผู้บริหารและอาจารย์สนับสนุนการมีส่วนร่วม
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้ทุกคนสามารถใช้ความรู้
และความสามารถได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน
และทำให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังต้อง
มุ่งเน้นการวางแผนงบประมาณและการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาและชุมชน โดยการประสาน
ความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก เพื่อช่วยให้มีทรัพยากรและ
ความรู้หลากหลายในการจัดกิจกรรม ส่งผลให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน
และเกิดความพอใจและความสุขในชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรม
อย่างมีคุณค่า

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย

สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาแสดงให้เห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาแสดงการมีส่วนร่วมสูงในด้านการรับผลประโยชน์และการวางแผน โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรในด้านการตัดสินใจ นักศึกษาแสดงการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แต่อาจต้องปรับปรุงความโปร่งใสในการจัดสรรงบประมาณและเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นมากขึ้นส่วนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก โดยช่วยให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาอย่างไรก็ตาม ควรมีการพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินให้ชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Supayong (2020) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวงจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน โดยรวมปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับปัญหามากไปน้อย คือ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านการบริหารงานอยู่ในระดับมาก และปัญหาด้านบริหารวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ได้มีการจัดทำแผนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา มีการจัดประชุมทุกภาคเรียน มีส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการแก้ไขหลักสูตรการเรียนซ่อมเสริม มีการสร้างช่องทางการสื่อสาร มีการมอบหมายงานให้นักเรียน มีการสร้างความตระหนักแก่ผู้ปกครองในการรับรู้พฤติกรรมนักเรียน มีการส่งเสริมปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนด้านงบประมาณ มีการจัดทำแผนระดมเงินทุน และการประชาสัมพันธ์ มีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน และ 3) แนวทาง

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครองสังเคราะห์ได้เป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลมีความสอดคล้องกันทั้ง 4 ประเด็น และการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในแต่ละด้านนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา แต่ยังต้องพัฒนาระบบช่วยเหลือและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านงบประมาณเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาได้ดียิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ungkanawin & Pachanasavan (2020) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนหัวถนน อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมอันดับที่ 1 คือ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ทั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Panjiang & Thammarat (2021) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองโรงเรียนเขาชัยสน อำเภอลำดวน จังหวัดพัทลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 12 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารในระดับสูงต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรรวมทั้งผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม คือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในการบริหารจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งจะมากขึ้นเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ในแต่ละเรื่องในการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารการศึกษา จะช่วยให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทั้งในเรื่องงบประมาณ ทรัพยากรสนับสนุนการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่มีความหลากหลายแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นความยั่งยืน ดังนั้นจึงมีความสอดคล้องกันเรื่องแนวทางด้านการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน และควรมีแนวทางการส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เพิ่มขึ้น

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมุ่งเน้นปัญหาไปที่นักศึกษาเผชิญพบว่า มีการขาดการเผยแพร่ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับนโยบายและงบประมาณของมหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษาไม่สามารถติดตามการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการทฤษฎีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wongthanavasut et al. (2022) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์ในการใช้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาสำหรับการเรียนการสอนของการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาของประเทศไทย ผลการศึกษาในหลักสูตรอุดมศึกษา พบว่า กว่าร้อยละ 95 ของสถานศึกษาที่ตกเป็นตัวอย่าง ไม่มีศักยภาพและความพร้อมในการใช้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาเลย ด้านการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ควรมุ่งเน้นการออกแบบหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมรอบด้าน เนื้อหาควรเป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การเรียนการสอนควรเป็นการใช้กิจกรรมเป็นตัวนำและเป็นแบบสังคมเป็นลักษณะ (Mindfulness Learning Experience) การบริหารจัดการควรอยู่ในรูปคณะกรรมการระดับชาติและการสร้างระบบนิเวศทางสังคมที่เอื้อมีความสำคัญมาก

นอกจากนี้ การขาดการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เช่น การใช้กรณีศึกษาในการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการทฤษฎี ทำให้นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ ยังพบว่าขาดการพัฒนาเนื้อหาที่ช่วยสร้างความรู้เกี่ยวกับการปกป้องตนเอง รวมถึงขาดกลไกในการฝึกทักษะป้องกันตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนไม่พร้อมในการต่อต้านการทฤษฎี การเพิกเฉย

ต่อการกระทำผิดในสถานศึกษาก็ถูกมองข้าม ทำให้ปัญหานี้มีแนวโน้มที่จะรุนแรงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sangtong (2023) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดจันทราวาส ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การเลือกเนื้อหาสาระ การจัดประสบการณ์เรียนรู้การจัดเนื้อหาสาระ การสำรวจความต้องการ การประเมินผลและวิธีการประเมินผล มหาวิทยาลัยจึงควรมีมาตรการที่ชัดเจนในการสร้างวัฒนธรรมที่ไม่ยอมรับการทุจริต พร้อมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาเพื่อป้องกันปัญหาในอนาคต และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wattanakul & Loyvirat (2020) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบการสร้างเครือข่ายเยาวชนเพื่อส่งเสริมค่านิยมสุจริตและการต่อต้านการคอร์รัปชัน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบของกระบวนการสร้างค่านิยมสุจริตและการต่อต้านคอร์รัปชัน ได้แก่ รูปแบบของการกระตุ้นความสนใจในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในการให้การศึกษ อบรมบ่มสร้างนิสัยให้ความรู้ควบคู่กับการพัฒนาทักษะด้านปัญญา ประกอบกับมีองค์กรทางสังคมอื่น ๆ ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนิสัยความซื่อสัตย์สุจริต 2) ต้นแบบกิจกรรมการส่งเสริมค่านิยมสุจริตและการต่อต้านคอร์รัปชันนี้ เป็นรูปแบบของกิจกรรมเชิงวิชาการ พร้อมทั้งกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน โดยเริ่มจากชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย และแสวงหาโอกาสในการขยายไปสู่ชุมชนรอบข้างที่กว้างขึ้นในระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ตามที่มีปัจจัยเอื้ออำนวย

แนวทางพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้บริหาร อาจารย์มหาวิทยาลัย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เสนอแนวทางสำหรับการพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ หลักสูตร งบประมาณ และการบริหารจัดการทั่วไป กล่าวคือ ในเรื่องหลักสูตร

ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษา ศิษย์เก่า และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทร่วมในการออกแบบ เพื่อให้เนื้อหาสอดคล้องกับสถานการณ์จริงและตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน การใช้ประสบการณ์จากศิษย์เก่าและเวทีให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นยังช่วยเสริมประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ในส่วนของงบประมาณ ผู้บริหารเสนอให้จัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอ เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรครอบคลุมทุกชั้นปีและตอบสนองการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การสนับสนุนจากหลายแหล่ง รวมถึงการบูรณาการสื่อการเรียนรู้จากหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีความสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึกในนักศึกษา และสำหรับการบริหารจัดการทั่วไป ควรสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก เพื่อใช้ความรู้และประสบการณ์ของทุกฝ่ายอย่างเต็มที่ การวางแผนทรัพยากรที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนยังช่วยสร้างประโยชน์ร่วมกัน ทำให้เกิดความพึงพอใจและคุณค่าแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และการนำเนื้อหาพร้อมสื่อการเรียนการสอนมาใช้ในรายวิชาวิถีพลเมืองและกฎหมายในชีวิตประจำวัน และประเมินความสนใจและความต้องการของนักศึกษาในการเรียนรายวิชาวิถีพลเมืองและกฎหมายในชีวิตประจำวัน จากนักศึกษาหลากหลายชั้นปี และหลายคณะในมหาวิทยาลัย
2. ผู้วิจัยควรพัฒนาระบบติดตามผลการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในหลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ผลและปรับปรุงแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม

References

- Anti-Corruption Education Bureau, Office of the NACC. (2021). *Report on Monitoring and Advisory Services for Driving the Anti-Corruption Education Curriculum under the Anti-Corruption Education Technology (AC EdTech) Project, Fiscal Year 2021*. [In Thai]
- Anti-Corruption Education Curriculum. (2018). *Anti-Corruption Education Bureau, National Anti-Corruption Commission*. Office of the National Anti-Corruption Commission. [In Thai]
- Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Office of Promotion and Registration. (2023). *Student information*. Retrieved August 8, 2023. <https://mis2.bsru.ac.th> [In Thai]
- Buasan, R. (1997). *Evaluation of evaluative research projects/ Rattana Buasan; printed by Phimlak*. Compact Print Company Limited. [In Thai]
- National Education Act. (1999). *Sections 5 and 39. Royal Gazette, Volume 116, Part 123 G*, Retrived December 19, 2002. <https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2542/A/074/1.PDF> [In Thai]
- Panjiang, P., & Thammarat, S. (2021). *A Study of Parents' Participation in Educational Management of Khaochaison school, Amphur Khaochaison, Phattalung Province, Phatthalung Secondary Educational Service Area Office* (pp. 1220 - 1234). Hatyai National and International Conference, Hatyai University. [In Thai]

- Sangtong, A. (2023). The School Curriculum Development of Watjantrawart (Sukprasarnrat) School. *Journal of Educational Administration*, 13(1), 97-111. [In Thai]
- Supayong, P. (2020). *The Development of Guidelines for Promoting Parent's Participation in School Administration at Ban Klang School, Mae Salong Nok Sub-District, Mae Fah Luang District, Chiang Rai Province*. [Master Dissertation, Chiang Mai Rajabhat University]. [In Thai]
- Ungkanawin, K., & Pachanasavan, A. (2020). Participation in Educational Administration of Educational Personnel Huathanon School, Phanatnikhom District, Chonburi Province. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*. 3(1), 13-28. [In Thai]
- Wattanakul., P. & Loyvirat., T. (2020). *A Study of Youth Network Development Models to Promote Integrity and Anti-Corruption Values in Mahasarakham Province*. (Research Report). Mahasarakham Rajabhat University. [In Thai]
- Wongthanavas, S., Ruangthamsing, C., Ketchatturat, J., & Thamviset, W. (2022). An Evaluation of the Implementation of the Anti-Corruption Education for the Basic Education and the Higher Education Levels in Thailand. *Journal of Modern Learning Development*, 7(3), 83 – 99. [In Thai]
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (3rd ed.). Harper & Row.